ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ДИРЕКЦИЯ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“ ЗА ЧЕТВЪРТОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2024 г.

I. О Т Ч Е Т
за дейността на отдел ДЗК на дирекция „Обществено здраве” през четвъртото тримесечие на 2024 г.

Дейности **по предварителния здравен контрол** осъществени от отдел „Държавен здравен контрол“ (ДЗК) в дирекция „Обществено здраве” (ОЗ) през периода:

- Участие в комисиите за промяна предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди към Областна дирекция „Земеделие ”– 1 участие, на които са разгледани 5 проектни документации;
- Участие в 15 заседания на ЕС в РЗИ, на които са разгледани общо 50 документации - 11 ПУП и 39 инвестиционни проекта;
- Участие в 4 общински ЕСУТ;
- Участие в 19 приемателни комисии;

Участие в 9 заседания на ЕС в РЗИ по процедурите по извършване на екологични оценки (ЕО) на планове и програми и оценки за въздействие върху околната среда на инвестиционни предложения. Подготвени са **становища** по отношение на степента на значимост на въздействие и риска за човешкото здраве на 10 документации по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), 4 по преценка на необходимостта от изготвяне екологична оценка (ЕО), и 3 за оценка качеството на доклад за екологична оценка (ДЕО).

- . През периода не е реализирано участие в заседание на експертния екологичен съвет към РИОСВ;
- Служителите от отдела извършваха процедурата по регистрация на промяна в данните и обстоятелствата на съществуващи обекти с обществено предназначение и активно участваха в процедурата по регистрация на нови обекти с обществено предназначение по Закона за здравето.

Контролната дейност в нехранителните обекти с обществено предназначение беше насочена към изпълнението на указанията на МЗ за провеждане на ефективен здравен контрол по прилагане на законодателството на ЕС и на националното законодателство за обекти с обществено предназначение, за продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека и за фактори на жизнената среда. **През четвъртото тримесечие на 2024 г. от отдел ДЗК дирекция „Обществено здраве”** са извършени: 833 проверки в обекти с обществено предназначение (при план 609 проверки),

62 проверки – във връзка със стоки и дейности със значение за здравето, издадени са 36 предписания, 7 заповеди и са съставени 20 акта. Проведени са 2 планови тематични проверки: на производителите на детергенти, да публикуват на интернет страницата си фиша за съставките, съгласно изискванията на регламент (ЕО) № 648/2004 относно детергентите и за определяне съдържанието на активното вещество етилов алкохол в биоциди от Главна група 1: Дезинфектанти. 1 извънпланова тематична проверка през отчетния период е свързана с участие на Министерството на здравеопазването (МЗ) съвместно с Министерството на околната среда и водите (МОСВ) в Дванадесетия координиран европейски проект (REF-12) на Форума за обмен на информация по въпросите по прилагане на Регламент (ЕО) №1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH) и Регламент (ЕО) №1272/2008 относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси (CLP) към Европейската агенция по химикали (ECHA). **Тема на проекта:** Контролът на разпоредбите на Регламент REACH (за регистрация, ограничаване и разрешаване) във връзка с вещества, смеси и изделия, които се внасят от държави извън Европейското икономическо пространство (ЕИП).

По Национален план за действие за намаляване риска от облъчване от радон (2023 - 2027 г.): Във връзка със стартиране на проучването, което се предвижда да приключи през месеците април - май 2025 г., в РЗИ – Велико Търново се проведе заседание на Областния координационен съвет, на което присъстваха представители на НЦРРЗ и директорите на детските заведения. От експертите на НЦРРЗ беше представена презентацията „Проучване на нивата на радон в детските градини и ясли – област Велико Търново“ и дадени подробни методични указания на директорите на детските заведения, в т.ч. и поставяне на детектори в 5 детски заведения. Заседанието приключи с раздаване на детекторите и необходимите материали за изпълнение на проучването (пакети, анкетни карти и информационни материали).

1. Контрол и мониторинг на води

Данните от мониторинга на питейната вода в област Велико Търново показват следното:

От 52 изследвани проби питейна вода **от централни водоизточници** през **IV-то тримесечие** всички са стандартни по микробиологични показатели, а 6 броя (11,53 %) са с отклонения по химични показатели.

Отклоненията по химични показатели са установени съответно:

- по показатели с безусловно здравно значение: нитрати (Ст. Стамболово, Вързулица, Страхилово, Алеково, Козловец, Ореш).

Осъществен е контрол над 1 **ведомствена водоснабдителна система** за питейни нужди, съгласно графика за мониторинг. Пробата е стандартна по микробиологични и химични показатели.

През отчетния период няма изследвани проби води от **местни обществени водоизточници.**

През тримесечието изследваните 5 проби води от **минералните водоизточници** в областта по микробиологични показатели, посочени в Наредба №14 на МЗ за курортните ресурси, курортните местности и курортите са стандартни.

Във връзка с контрола по качеството на питейните води в областта е издадено **1 предписание** до управителя на „ВиК Йовковци“ ООД за извършване на ремонтни дейности на водоснабдителен обект в село Царевец.

Няма издадени актове и заповеди.

Графиците за собствен мониторинг на ВиК дружеството за четвъртото тримесечие на 2024 г., съгласно представените справки, се изпълнява в съответствие със съгласуваната от РЗИ мониторингова програма.

1.2. Повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

Мониторингът на повърхностните води от язовир „Йовковци” по микробиологични показатели се осъществява съгласно план – програмата за контролен мониторинг на повърхностни води, предназначени за питейно–битово водоснабдяване за 2024 г. на Басейнова дирекция Дунавски район, съгласно Наредба №12/18.06.2002 г.

През четвъртото тримесечие на 2024 г. са изследвани 4 броя проби сурова вода от язовирното езеро. Всички извършенит изследвания по микробиологични показатели **отговарят** на препоръчителните стойности на категория А2 на Наредба №12 на МОСВ, МЗ и МРРБ от 18.06.2002 г. за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (ДВ, бр. 63/2002 г.).

2. Плувни басейни

На територията на област Велико Търново са регистрирани 81 плувни басейни – 60 открити и 21 закрити.

През отчетния период са изследвани 21 броя проби води, от които 14 са стандартни по изследваните показатели. Издадени са 7 заповеди за временно спиране експлоатацията на 7 плувни басейна с установени отклонения по микробиологични и/или химични показатели.

3. Контрол върху бутилирани води

През тримесечието са изследвани 8 проби по микробиологични и химични показатели, които отговарят на изискванията на Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни нужди. През отчетния период във връзка с контрола на бутилираните води са извършени 4 проверки в други обекти във връзка с контрола по дейностите, свързани с бутилираните води.

4. Контрол върху козметичните продукти

През четвъртото тримесечие на 2024 г. са извършени общо 88 проверки в обекти за съхраняване и търговия с козметични продукти.

В рамките на дейността са проверени общо 5 нови нотифицирани продукта в Портала за нотифициране на козметични продукти към Европейската комисия (CPNP) представени от три отговорни лица на територията на инспекцията.

В изпълнение на утвърдения план за контролен мониторинг на козметични продукти на РЗИ-Велико Търново за 2024 г. от служители на отдел ДЗК при дирекция ОЗ са взети за изследване общо 9 козметични продукти при план 8 козметични продукти, като вниманието е насочено основно към продукти внос от трети страни и българско производство. Показателите за изследване през четвъртото тримесечие на 2024 г. са микробиология при всички 9 проби и по химични показатели: 4 проби продукти за поддържане (избелване) на кожата в т.ч. и в маски за лице за съдържание на водороден пероксид и 5 проби продукти за хигиена на устната кухина (пасти за зъби, гелове, вода за уста и др.), в т. ч. и за избелване на зъбите за съдържание на водороден пероксид.

При изследваните проби козметични продукти не са установени отклонения по микробиологични и химични показатели.

5. Контрол по писма от Министерството на здравеопазването относно получени нотификации по системата RAPEX за опасни стоки, открити на територията на Европейския съюз

През четвъртото тримесечие на 2024 г. не са постъпвали писма от Министерство на здравеопазването за получени нотификации по Системата на ЕС за бърз обмен на информация **(GRAS-RAPEX)**.

6. Контрол на химични вещества и смеси

През четвъртото тримесечие на 2024 г. във връзка с контрола на химични вещества, смеси и изделия, в т.ч. и биоциди са извършени общо 47 проверки.

В хода на текущите инспекции при извършването на систематичен здравен контрол, са установени несъответствия на 8 продукта, по отношение на: етикетиране – 7, без издадено разрешение за предоставяне на пазара като биоцид-1.

Дадени са указания на икономическите оператори за привеждането на опасните стоки, в съответствие с изискванията на ЗЗВВХВС, подзаконовите нормативни документи и приложимите Регламенти на ЕС.

От страна на икономическите оператори са предприети коригиращи доброволни мерки по отстраняване на констатираните несъответствия, за което е уведомена РЗИ – Велико Търново по e-mail или на място в инспекцията.

Съгласно Указанието на Министерството на здравеопазването за дейността на РЗИ за 2024 г. през отчетния период са извършени 2 планови тематични проверки:

В периода 01.09.2024 г. - 31.10.2024 г. завърши тематична проверка на производителите на детергенти, да публикуват на интернет страницата си фиша за съставките, съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 648/2004 относно детергентите. С проверки по документи и на място са обхванати общо 6 производителя, 1 вносител и 1 дистрибутор на детергенти на територията на Великотърновска област. С проверки по документи и на място бяха обхванати общо 6 производителя, 1 вносител и 1 дистрибутор на детергенти на територията на Великотърновска област. Проверени бяха документите на 24 детергента, както и интернет страниците на производителите, на които са публикувани информационните фишове за съставките на детергентите, продавани на масовия потребител.

Издадено е едно предписание на производител на детергент за пускане на пазара на химична смес, в нарушение на изискваният на чл. 17 от Регламент (ЕО) №1272/2008.

В хода на тематичната проверка са установени несъответствия с нормативните изисквания на два продукта: Препарат за баня ERNET и Обезмаслител ERNET, произведени в Турция. От страна на икономическите оператори са предприети доброволни коригиращи мерки за отстраняване на констатираните несъответствия. В Информационната и комуникационна система за надзор на пазара са създадени досиета с информация и за двата продукта.

1. В периода 15.11.2024 г. – 30.12.2024 г. е извършена тематична проверка за определяне съдържанието на активното вещество етилов алкохол в биоциди от главна група 1: Дезинфектанти. С контрол са обхванати 3 производителя, като са проверени 11 биоцида, съдържащи активно вещество единствено етанол, не са установени нарушения.

Във връзка с писмо 16-01-108/25.10.2024 г. на МЗ през периода 01.11.2024 г. - 31.12.2024 г. РЗИ – Велико Търново взе участие в Дванадесетия координиран европейски проект (REF-12) на Форума за обмен на информация по въпросите по прилагане на Регламент (ЕО) №1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH) и Регламент (ЕО) №1272/2008 относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси (CLP) към Европейската агенция по химикали (ECHA). За спазване ограниченията съгласно Регламент REACH с контрол са обхванати общо 5 изделия, както следва:

- 3 детски играчки, по отношение съдържание на фталати (вписвания 51 и 52 от Приложение XVII на Регламент REACH);

- 1 бижу, изследвано за съдържание на никел за спазването на забраната и ограниченията за употреба, съгласно вписване 27 от Приложение XVII на Регламент REACH;
- 1 текстилно изделие за съответствие с вписване 43 от Приложение XVII на Регламент REACH.

В изпълнение на указанията на МЗ е взета за изследване 1 проба обеци за съдържание на никел. Резултатът от изследването не показва отклонение от нормативно установените стойности.

За всеки от проверените продукти е попълнен онлайн въпросник, в който са отразени резултатите от инспекцията.

В информационната и комуникационна система за надзор на пазара (ICSMS) са нотифицирани общо 8 химични смеси, пуснати на пазара в нарушение на нормативните изисквания, както следва:

- 1 химична смес с биоцидна претенция, предоставена на пазара без издадено разрешение от компетентния орган;
- 5 за химични смеси, чиито етикети не отговарят на изискванията на чл. 17, пар. 1 на Регламент (ЕО) №1272/2008, като една от тях допълнително не съответства и на изискванията за правилното класифициране ;
- 2 детергента, които не отговарят на специфичните изисквания за етикетиране, установени с Регламент (ЕО) №648/2004.

В изпълнение на Заповед №РД-01-14/12.01.2021 г. на министъра на здравеопазването, писмо с изх. №33-14-5/23.01.2024 г. на главния държавен здравен инспектор и писмо с изх. №13-51/07.02.2024 г. на РЗИ – Русе, постъпило с вх. №13-18/07.02.2024 г. в РЗИ – Велико Търново, във връзка с провеждане на радиационния мониторинг на потребителски стоки на пазара през 2024 г. е извършено пробонабиране на 4 вида продукти: въглища, прах за пране (сух), козметичен продукт (шампоан) и пясък) за анализ по радиологични показатели.

7. Дейност, свързана с анкетиране на жалби

За четвърто тримесечие на 2024 година в отдел „Държавен здравен контрол“ при дирекция „Обществено здраве“ са постъпили 35 жалби. От 35 жалби, 15 са по проблеми извън компетентността на РЗИ и са пренасочени за решаване към други ведомства. От анкетираните 18 жалби: 3 са основателни и 15 са неоснователни. През четвъртото тримесечие на 2024 г. има 8 сигнала за нарушаване забраната за тютюнопушене в закрити обществени места и има 2 сигнала в процес на решаване.

Жалбите от компетентността на РЗИ – Велико Търново са за нарушения в обекти с обществено предназначение – детска градина, бръснаро-фризьорски услуги, общежитие, и на фактори и дейности, свързани със здравето на човека –

в траурна агенция, качество на питейната вода, излъчване на шум от различни източници, продажба на необработени дрехи втора употреба, незаверени лични здравни книжки и продажба на алкохол на непълнолетни лица.

8. Контрол във връзка с чл. 56 от Закона за здравето

Приоритет в дейността на отдела през тримесечието беше контрол по спазване на разпоредбите на Закона за здравето за забрана на тютюнопушенето в закритите обществени места, в това число и обекти за хранене и развлечение и транспортни средства за обществен превоз.

През отчетния период на 2024 г. са извършени общо 392 проверки в обекти с обществено предназначение и обекти за хранене и развлечение за спазване на чл. 56 от ЗЗ. Извършени са 11 проверки на транспортни средства за обществен превоз на пътници от градския и междуградския транспорт и 7 проверки в местата за домуване на транспортните средства (депа, гаражи, началните спирки, таксиметрови стоянки и други). Във връзка с констатирани нарушения са съставени 2 акта за административно нарушение на юридическите лица, стопанисващи обекта, и 2 на физическите лица, извършващи тютюнопушене.

9. Контрол на службите по трудова медицина, регистрирани на територията на област Велико Търново

Регистрирани са 15 СТМ на територията на област Велико Търново. Функционира един офис в град Велико Търново на СТМ регистрирана в друга област. През отчетния период не са извършвани проверки на СТМ.

II. ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОТДЕЛ „ПРОФИЛАКТИКА НА БОЛЕСТИТЕ И ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕТО”

I. АНАЛИЗИ, ОЦЕНКИ И ПРОУЧВАНИЯ

1. Здравословно състояние на организираните детски и ученически колективи

1.1. Оценка на седмичните учебни разписания на учениците

Извършена беше на оценка на 11 седмични разписания по реда и процедурите на Наредба №10 за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания за първия срок на учебната 2024/2025 година.

2. Мониторинг на факторите на жизнената среда

2.1. Мониторинг на шума в урбанизираните територии

2.1.1. Изготвен беше годишен доклад с анализ и оценка на шумовото натоварване в наблюдаваните населени места – Велико Търново, Горна Оряховица и Свищов. Докладът беше представен в МЗ и НЦОЗА в срок.

2.1.2. Изготвени бяха годишни анализи на шумовото натоварване за градовете Велико Търново, Горна Оряховица и Свищов. Анализите бяха предоставяни на общинските администрации на съответните общини за предприемане на мерки.

15

3.Мониторинг на нивата на радиоактивност в околната среда за целите на оценка на облъчване на населението и в изпълнение на чл. 36 от договора на ЕВРАТОМ относно мониторинга на нивата на радиоактивност в околната среда (2000/437/ЕВРАТОМ) – вземането на проби храни се извършва от ОДБХ – Велико Търново.

През месец октомври 2024 година, съгласно годишното указание на МЗ, беше създадена необходимата организация и пробонабиране от страна на ОДБХ – Велико Търново. Предоставените проби храни и съответните протоколи своевременно бяха транспортирани в РЗИ – Русе.

II. ДЕЙНОСТ ПО РЕГИОНАЛНИ И НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ

❖ „ЗДРАВИ ДЕЦА В ЗДРАВИ СЕМЕЙСТВА” – ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Здравно образование на населението по рисковите за здравето фактори и профилактиката на хроничните незаразни болести (ХНБ)

1. Здравно образование на населението (на популационно ниво)

1.1. На интернет страницата на РЗИ – Велико Търново бяха публикувани 14 информации и съобщения за програмните дейности и инициативи, снимков материал и други.

1.2. В рамките на програмните инициативи и мероприятия бяха разпространени печатни здравно-образователни материали - 20 заглавия /1515 броя.

Мобилизиране на общности за дейности по профилактика на ХНБ и промоция на здравето

1. Повишаване на физическата активност на деца, ученици и възрастно население

Организиран и проведен беше есенният етап на кампанията „Движи се и победи 2024“.

Традиционно кампанията беше открита в парк Ксилифор със спортно-туристически празник.

По туристическите маршрути на кампанията „Движи се и победи – есен 2024” преминаха общо 237 деца, ученици и възрастни хора (в това число и 8 семейства), 166 жени и 71 мъже.

2. Инициативи за превенция на рискови за здравето фактори (тютюнопушене, употреба на алкохол, нездравословно хранене, наднормено тегло и затлъстяване, повишено кръвно налягане и други)

2.1. Кампания за превенция на ХНБ (сърдечно-съдови, белодробни, ракови, диабет, затлъстяване) и рисковите за здравето фактори (тютюнопушене, употреба на алкохол, нездравословно хранене и други)

За поредна година Регионална здравна инспекция - Велико Търново, Община Велико Търново и филиалът на Медицински университет гр. Варна във Велико Търново организираха в централната част на град Велико Търново есенна „Клиника на открито”.

През месец октомври беше проведена информационна кампания „Кажете „Не“ на чупливите кости“ за популяризиране на ключовите послания на Световния ден без остеопороза. В рамките на кампанията се проведе и интерактивно обучение с ученици, посветено на превенция на остеопорозата под мотото „Костно здраве“.

2.2. Кампания за превенция на тютюнопушенето сред младите хора по повод на Международния ден без тютюнопушене – 21 ноември 2024 г.

Под мотото „Да подарим здраве“ по повод на Международния ден без тютюнев дим в парк Дружба, град Велико Търново беше проведена образователна кампания с цел насърчаване на здравословния начин на живот и ограничаване на тютюнопушенето. Съорганизатори на инициативата бяха Община Велико Търново, Филиал на Медицински колеж „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна във Велико Търново и Превантивно информационен център по наркомании към Община Велико Търново.

На официалната страница на инспекцията беше публикуван на информационен материал „Месец без никотин! Изборът е твой!”.

Беше проведено интерактивно занятие с ученици от клуб „Екология“ в ПМГ „Васил Друмев“, Велико Търново на тема „Тютюнопушене и дишане“.

2.3. Кампания за превенция на затлъстяването и посветена на седмицата за борба със затлъстяването.

През месец ноември 2024 г. в РЗИ – Велико Търново беше проведен цикъл от обучения с ученици от клуба по интереси „Аз обичам химията“ от ПГСАГ „Ангел Попов“ гр. Велико Търново, включващ презентация „Нездравословните храни в ежедневието ни“ и посещение в лабораторния комплекс на РЗИ – Велико Търново, където се запознаха с универсалните свойства на водата.

3. Профилактика на пътно-транспортния травматизъм

3.1. Инициране, организиране и изпълнение на дейности в рамките на Областната политика по БДП за изпълнение на Националната стратегия за безопасност на движението по пътищата в Република България 2021 - 2030 г. – обучителни дейности с деца и ученици, демонстрации на алкоочила, викторини и др.

Проведена беше кампания за популяризиране на 25-то издание на информационния бюлетин на ДАБДП. В рамките на една седмица бяха организирани различни активности, свързани с алтернативно придвижване – ходене, колоездене и използване на обществения транспорт; инициативи „без автомобили“ и други.

Образователна кампания за превенция употребата на алкохол и безопасността на движението под мотото „Пий здравословно и се движи отговорно“ беше проведена в ДГ „Иванка Ботева“, Велико Търново. В рамките на два месеца чрез разнообразни събития (информационни сесии, ден на магията, групова работа, арт работилница, детски празник „Аз зная и внимавам на пътя“ и други) сред деца, родители и учители бяха популяризирани основните послания на кампанията, свързани с превенция употребата на кампанията, свързани с превенция употребата на алкохол и безопасността на пътя.

Изграждане на капацитет за профилактика у професионалистите и партньорите, както и единен подход към възникналите проблеми.

1. Обучение на медицинските специалисти от здравните кабинети в детските градини и детски ясли на територията на Община Велико Търново за повишаване нивото на знания и умения по въпросите на здравословно хранене, рисковете за здравето при нездравословен модел на хранене, профилактика на затлъстяването и др.

През месец ноември 2024 г. РЗИ – Велико Търново организира и проведе два обучителни семинара за медицинските специалисти от здравните кабинети на детските градини и училищата в община Велико Търново:

- за медицинските специалисти от здравните кабинети на училищата в община Велико Търново на тема „Хранителни разстройства“ (анорексия, булимия, орторексия и др.);

- за медицинските специалисти от здравните кабинети в детските градини на територията на община Велико Търново на тема „Здравословно хранене на децата от 3 до 7-годишна възраст в организирани колективи“.

❖ НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ХРОНИЧНИТЕ НЕЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ 2021 г. – 2025 г.

I. Дейности по факторите на риска за ХНБ - тютюнопушене, нездравословно хранене, ниска физическа активност, употреба на алкохол

1. Провеждане на обучителен семинар на медицинските специалисти от здравните кабинети в детските градини и училищата по актуални въпроси на здравословното хранене, ниската двигателна активност и профилактика на незаразните хронични болести.

Организиран и проведен беше обучителен семинар с изпълнение на практическа задача за медицинските специалисти от здравните кабинети в детските градини на територията на област Велико Търново на тема „Здравословно хранене на децата от 3 до 7-годишна възраст в организирани колективи“.

2. Провеждане на информационни кампании за превенция на зависимостите:

Под наслов „Ела и се прегледай“ бяха проведени информационно-скринингови кампания за превенция на хроничните незаразни (диабет, сърдечно-съдови, белодробни) и заразни заболявания (туберкулоза, СПИН и хепатит). В импровизираните кабинети на разкритите три клиники на закрито в: Младежки дом гр. Лясковец, читалище „Искра 1900“ в с. Константин и кметството в с. Марян.

В Младежки дом гр. Лясковец беше проведена образователна дискусия под мотото „Не на алкохола зад волана!“ за повишаване на общественото съзнание за рисковете и последствията от шофирането под въздействие на алкохол.

3. Провеждане на Празник на знанието в град Горна Оряховица, включващ образователни игри със състезателен характер по теми, свързани със здравословния начин на живот

За девета година в град Горна Оряховица се проведе „Празник на знанието“, посветен на здравословния начин на живот на младите хора в община Горна Оряховица. Инициативата включваше образователни игри със състезателен характер под надслов „Ние знаем как да бъдем здрави”, с участието на 9 отбора ученици от 6-те класове на 2 средни и 3 основни училища в община Горна Оряховица.

Под мотото "Зеленчуци, който яде - той голям ще порасте" се проведе Ден на здравето сред деца от предучилищна възраст на филиалите „Божур“ и „Детски свят“ на ДГ „ Елена Грънчарова“ град Горна Оряховица.

4. Организиране на кампания, посветена на Международния ден без тютюнопушене - 21 ноември 2024 г.

По повод Международния ден без тютюнопушене в СУ „Максим Райкович“, град Лясковец се проведе образователна кампания под мотото „Зная, мога и спортувам редовно“ сред ученици от 9 и 10 клас.

5. Популяризиране на кабинета за консултиране и отказване от тютюнопушене по време на кампании и образователни дейности с млади хора и др.

През последното тримесечие на годината са проведени 4 кампании за популяризиране дейността на кабинета в градовете В. Търново, Лясковец и в община Елена (с. Майско и с. Константин) .

6. Оказване на консултативна помощ за отказване от тютюнопушене в ККОТ в инспекцията и по време на програмни инициативи.

В кабинета за отказване от тютюнопушене в РЗИ – Велико Търново през четвъртото тримесечие на 2024 година са оказани 40 индивидуални консултации на пушачи. Общият брой на преминалите лица е 40, от които 29 (72,5%) жени и 11 (27,5%) мъже на възраст от 20 до 82 години, разпределени както следва: 37 настоящи пушачи, 1 пасивен и 2 бивши пушачи.

Функционално изследване на дишането с виталограф, е проведено на 31 лица. По данни от извършените измервания 10 /7 жени и 3 мъже/ от тях са с рестриктивно-обструктивен вентилаторен синдром (FEV_1 под 80%) – от леко до много силно затруднение в дишането).

На 7 лица на възраст от 20 до 42 г. е измерено нивото на въглероден оксид в издишания въздух и количеството на карбоксихемоглобина в кръвта с апарат SMOKER LYZER piCO+. Отклонения от нормите се констатира при три лица.

7. Осъществяване на методично-консултативна помощ на ръководството и персонала в детските и учебни заведения.

Беше указана методична подкрепа на ръководителите от ОУ „Христо Ботев“, с. Ресен, община Велико Търново и ПГСАГ „Ангел Попов“, Велико Търново за изготвянето и реализирането на проектите: „Предизвикателството да живееш здравословно“, „Храни се здравословно и спортувай редовно “, „Здравословно хранене и спорт – нашата мисия“. Сред номинираните проекти в Националния конкурс „Посланици на здравето“ цитираните спечелиха: специалната награда на МЗ, две втори места и едно трето място.

8. Разпространение сред населението на образователни материали за националните препоръки за хранене на деца и възрастни и профилактиката на заболявания, свързани с нездравословните хранителни навици (диабет тип 2, свръхтегло и затлъстяване, високо артериално налягане и други); тютюнопушене, алкохол и движение.

В рамките на програмните инициативи и мероприятия бяха разпространени печатни здравно-образователни материали - 13 заглавия /976 броя.

9. Отбелязване на традиционните дни на здравето чрез публикации в интернет, медийни изяви и други инициативи.

Дейностите по програмата бяха отразени в 7 материала, публикувани на официалната страница на РЗИ – Велико Търново и 11 радиопредавания.

10. Експерт от отдела взе участие в Национална информационна среща в гр. Плевен за повишаване на капацитета на експертите от РЗИ в областта на алкохола, тютюнопушенето и храненето.

❖ **НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И КОНТРОЛ НА ХИВ И СЕКСУАЛНО ПРЕДАВАНИ ИНФЕКЦИИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ 2021 – 2025 г.**

1. Експерти от отдел ПБПЗ взеха активно участие в подготовката и провеждането на:

- семинар за повишаване капацитета на медицинските специалисти по актуални проблеми на епидемиологията и терапията на СПИН в с. Арбанаси;

- здравен калейдоскоп за ученици от гимназиалния курс с мотото "За живот без СПИН - информирани, отговорни, обединени!";

- информационно-образователни кампании за отбелязване на Световния ден за борба срещу СПИН – 1 декември в градовете Горна Оряховица, Лясковец и Велико Търново;

- изработка на проект за банер, стикери, панделка и рамка за снимки във връзка с програмата;

- блиц анкета с ученици от Професионална хуманитарна гимназия „Св. св. Кирил и Методий“ гр. Велико Търново за оценка на нивото на здравните им знания по въпроси, свързани с ХИВ/СПИН.

2. Разпространение на нагледни печатни здравно-образователни материали в рамките на програмните инициативи и мероприятия.

3. Осъществяване на партньорство с Центъра за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе” и други НПО по изпълнение на дейностите в рамките на Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИ.

При подготовката на горецитираните прояви бяха осъществени няколкократни срещи с Младежки дом – Велико Търново, ГУП, представители на различни училища в гад Велико Търново, здравните медиатори от Общините велико Търново, Лясковец и Горна Оряховица.

❖ НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА РАВЕНСТВО, ПРИОБЩАВАНЕ И УЧАСТИЕ НА РОМИТЕ 2021 – 2030 г.

В Регионална здравна инспекция – Велико Търново се проведе еднодневен работен семинар на здравните медиатори от област Велико Търново заповишаване на информираността им за рисковете при сексуалното общуване и начините за преодоляването им.

Дневният ред на семинара включваше: беседи - „Сексуално –предавани инфекции“, „Рак на маточната шийка“, „Вирусни хепатити“ и „Хашимото“, интерактивно занятие „Бременност и майчинство“ и дискусия „Какво означава да си отговорен родител?“.

IV. КОНТРОЛНА ДЕЙНОСТ

1. По спазване на изискванията на чл. 54а, 56 и 56а от ЗЗ за забрана на тютюнопушенето продажбата на диазотен оксид (райски газ) и пълнители с него:

1.1. Осъществяване на систематичен здравен контрол по спазване на забраната за тютюнопушене в закритите обществени места, в помещенията с обособени работни места и на някои открити обществени места, съгласно чл. 56 и чл. 56а от Закона за здравето.	Проверки: план – 90, осъществени - 91.
1.2. Осъществяване на систематичен здравен контрол по спазване на забраната за продажбата на диазотен оксид (райски газ) и пълнители с него съгл. чл. 54а и чл. 56а от Закона за здравето.	Проверки: план – 10, осъществени - 21.

2. По спазване на изискванията на чл. 54 и чл. 55 от ЗЗ за продажбата и рекламата на алкохолни напитки:

2.2. Осъществяване на контрол по спазване на забраната за продажба на алкохолни напитки на спортни прояви и обществени мероприятия, организирани за деца и ученици (чл. 54, т. 4 и т. 5 от ЗЗ).	Проверки: план – 2, осъществени - 2.
2.3. Извършване на преглед на местната преса за отпечатване на пряка и непряка реклама на спиртни напитки (чл. 55, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗ).	Ежедневен преглед

3.1. Извършване на здравен контрол по спазване на изискванията на Наредба №2/07.03.2013 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 0 до 3 години в детските заведения и детските кухни, в т. ч. и по отношение на храненето на децата, нуждаещи си от диетично хранене (брой нуждаещи се деца, по какъв начин е осигурено храненето им и др.).	Проверки на детски ясли: план – 3, осъществени - 5. Проверки на детски кухни: план – 2, осъществени - 4.
3.2. Извършване на здравен контрол по спазване на изискванията на Наредба №6/2011 г. за здравословно хранене на децата от 3 до 7 години, в т. ч. и по отношение на храненето на децата, нуждаещи си от диетично хранене (брой нуждаещи се деца, по какъв начин е осигурено храненето им и др.).	Проверки: план – 26, осъществени - 28.
3.3. Извършване на здравен контрол по спазване на изискванията на Наредба №37 на МЗ за здравословното хранене на учениците.	Проверки на уч. столове: план – 7, осъществени - 8. Проверки на уч. бюфети и вендинг автомати план: – 16, осъществени - 23. **Съставени 3 АУАН: 1 на юридическо лице и 2 на физически лица.**
4. По спазване на съгласуваните седмични разписания	
4.1. Извършване на тематични проверки относно спазване на съгласуваните седмични разписания на задължителните учебни часове в училища на област Велико Търново.	Проверки: план - 10 училища, осъществени - 10.

През 4-тото тримесечие в отдела постъпиха **2 сигнала**. При направените проверки се доказа, че сигналите се неоснователни.

V. ИЗВЪРШЕНИ ИЗВЪНПЛАНОВИ ДЕЙНОСТИ:

1. Тематична проверка по разпореждане на зам. министъра на здравеопазването, относно продажбата на енергийни снифове, цигари, никотинови снусове, електронни цигари и райски газ и др. подобни продукти, забранени за продажба на деца под 18 г..

Проверката се проведе съвместно с представители на Регионална дирекция „Комисията за защита на потребителите“ – Русе, Териториално звено – Велико Търново през периода 16.09.2024 г. – 31.10.2024 г. През месец октомври инспекторът от отдела извърши 13 проверки в търговски обекти, намиращи се в близост до учебни заведения на територията на град Велико Търново.

2. Национален план за действие за намаляване риска от облъчване от радон (2023 - 2027 г.)

Двама служители от отдела бяха включени в изпълнението на дейностите за изпълнение на Националния план за действие за намаляване риска от облъчване от радон (2023 - 2027 г.) и предстоящото проучване на обемна активност на радон в обществени сгради – детски градини и детски ясли на територията на област Велико Търново.

3. Скринингови прегледи

В изпълнение на Заповеди №№ РД-01-547/29.07.2024 г., РД-01-548/29.07.2024 г., РД-01-549/29.07.2024 г. и РД-01-550/29.07.2024 г. на Министъра на здравеопазването РЗИ – Велико Търново организира в 4 лечебни заведения и осъществи в срок 722 скринингови прегледа за: сърдечно-съдови, белодробни заболявания, диабет и рак на шийката на матката.

4. **Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021-2030 г.“**

В изпълнение на Заповед № РД-01-776/21.11.2024 г. на Министъра на здравеопазването Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021-2030 г.“, бяха претиражирани 2 здравно-образователни материала в тираж 2 000 бр. и бяха проведени: 3 интерактивни обучения на деца в детски градини, еднодневен семинар за медицинските и немедицински специалисти от извънболничната система и обучителен семинар за бременни.